

# GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4, 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 16/4 Decembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 ur. de facare publicare.

## MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA Transilvani'a.

ad. Nr. 297—1868.

### APELU

catra onoratulu publicu romanu.

Adunarea generala a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu prin conclusulu seu din 26/14 Augustu 1868 a comandatu — precum se vede din Nr. 22 alu f6iei „Transilvani'a” — comitetulu subscrisu, desclinit'a ingrigire si de aici inainte pentru desvoltarea, inaintarea si latirea f6iei „Transilvani'a”.

O placuta insarcinare e acest'a, carei'a a corespunde si de aici incolo din tote puterile sale, cu atat'a e mai gat'a acestu comitetu, cu catu a fostu si este elu mai patronsu de imperativ'a necesitate nu numai a existentiei dar' mai cu seama a prosperarei f6iei mentionate, si cu atatu mai firma e speranti'a lui, ca din f6i'a acest'a voru result'a adeverate fol6se pentru publiculu romanu.

Cu cugetulu la aceste din urma a decisu deci comitetulu in siedinti'a sa din 3 Novembre c. n. 1868 o imbunatatire formala si materiala esteriora a f6iei numite, disponendu, in urm'a unui reportu alu secretariulu primariu ca Redactoru, ca f6i'a acest'a se se publice dela 1-a Ianuaru 1869 in formatu 40 pre chartia de calitate mai buna.

Candu cugeta inse comitetulu acest'a la implinirea insarcinarii primite, nu'si p6te exprime deplin'a sa convingere, ca f6i'a asociatiunei „Transilvani'a” numai atunci se va desvolt'a, va inaint'a si se va lati intr'adeveru si corespunditoru asteptariulu, candu va fi spriginita pre intrecute de catra fii natiunei romane, atatu materialmint'e catu si spiritualmint'e.

Nu are deci comitetulu asociatiunei transilvane cuvinte destulu de caldur6se, priu care r6ga pre intregu onoratulu publicu romanu: se binevcieasca a veni intru ajutoriu f6iei desu-numite prin prenumerarea si conluorarea la ea, fiindu de convingerea, ca — numai in urm'a unei imbraciosiari caldur6se in respectulu atatu materialu catu si spiritualu va put'e se existe si se prospereze spre binele nationalu romanu f6i'a acest'a!

F6i'a asociatiunei „Transilvani'a” va esi si dela 1-a Ianuaru 1869 incolo totu sub conditionile de pana acum.

Elaboratele au a se adres'a deadreptulu catra Redactiune in Brasiovu, 6r' prenumeratiunile au a se tramite la comitetulu asociatiunei in Sibiu.

Din siedinti'a comitetulu asociatiunei transilvane tienuta la Sibiu in 8 Dec. c. n. 1868.

I. Hannia m/p., v.-pres.

I. V. Rusu m/p., secr. II.

Va esi si **Gazeta** pe an. 1869, ca si pana acum. —

Brasiovu 15 Nov. 1868.

In 12, serbatori'a St. Andreiu, f6i citata Redactiunea la tribunalulu criminalu pentru invinuirea caloarei legei de prese, cea din 1852 si cea dela Posioniu 1847/8, cu cuventu, ca dela an. 1850, de candu redigu „Gazet'a Transilvaniei” am amanatu a depune cautiunea receruta. Legea presei din 1852 § 13 cuprinde, ca „Gazetele oficiali suntu soutite de cautiune”. Cumca Gazeta dela 1850 pana la 1861 in 15 Aprile a fostu oficiala se documenta prin acte oficiali, dar' si pajora imperat6sca pana in 12 Aprile e destulu documentu. Dela 1861 Redactorulu,

redimatu pe § 15 al. 2: „In facare ti6ra de cor6na se voru face cunoscut'e anume cassele, la cari se se depuna cautiunea.” „In jedem Kronlande werden die Cassen besonders bekannt gemacht werden, bei welchen der Erlag stattzufinden hat” — a intrebatu de nenumerate ori, mai anteu pe cons. finantiulu si directoru Antoniu Schlossar aici, dicu de mai multe ori, d6ca a primitu avisare pentru a primi cautiunea. Respunsulu i a fostu, ca n'are nici unu ordinu. De atunci am repetitu acea intrebare, ma chiaru si eri facui intrebare la oficiu reg. supr. de vama, care mi a respunsu, ca pentru „Kr. Ztg.” a venitu avisare, dar' pentru Gazeta nu, n'a venitu nici o avisare pana acum. — Astadi mersei 6r' la oficiulu acesta si'lu rogai, ca se prim6sca cautiunea in sensulu legei presei § 15 — pe lunga interesu; — dar' nu voi a primi; asia 'lu rogai, ca orcum se o prim6sca, si simplu ca depositu o primi, totu cu asteptare pentru avisare. — Caus'a procesulu.

Dupa tote cele de susu Redactiunea „Gazetei Transilvaniei” nu se simtieze nici aici, c'ar port'a catu de pucina vina de calcare de lege, din contra odih'a consciintei, ca a amblatu a satisfac'e pretensiunei legei, nu i se turbura nici pe unu minutu, chiaru se se i6 si acestu procesu deodata cu celu indelungatu, cum se cam asiadi'a luorulu. Redactorulu a fostu gat'a a depune cautiunea receruta; si o facea de multu, numai d6ca s'ar fi satisfacutu pretensiunei § 15 pentru avisarea unei casse, unde se o depuna, si unde se i se asecur'e capitalulu si interesulu la sum'a deponenda in bani gata. „Conscia mens recti.” —

„Gazet'a Transilvaniei” mai are una cautiune in caracterulu Redactiunei, care la sentinti'a dr6pta, va satisfac'e legei; — ma va cere elu ped6psa, candu se va simti vinovatu la calcarea legei cu val6re deplina. —

Duminica s6ra inse dela 8 6re pana catra 11 „Reuniunea romana de gimnastica” din Brasiovu ne nutri peptulu si spiritulu cu una dintre cele mai placute si mai atragatorie petreceri, cu convenirea colegiala, in care art'a si spiritulu se intrecea intru formarea animei si nobilitarea gustulu estetiou. Convenirea se deschise cu una cuventura a presiedintelui potrivita scopulu despre arte si cu deosebire despre art'a musicei vocale si instrumentale si despre efectele ei la miscarea si nobilitarea gustulu si a animei; 6r' piesele corale si cu deosebire duetulu, canteculu pe piano, precum si declamarile tienute de d6ue domni6re, Sioldanulu vit6zulu si ceea ce i urm'a, cu una cuventu totulu ne vorbi la camerele animei si publiculu f6rte numerosu se intrecea cu aplausele neincetate. Obiecte de productiune, d pa programa, fura aceste:

1. „Te amu iubitu a mea from6sa”, melodia de Georgescu si arangiata de Carolu Waiwar, coru de dame si barbati.
2. Duetu intre soprano si tenoru din opera comica „les quatre fils Haimon”, de Balfe.
3. „O n6pte la ti6ra” de Alessandri, declamatiune.
4. „Ce frum6sa adonare”, arangiatu de Carolu Waiwar, coru de barbati.
5. „Serenada” de Franciscu Abt., solo pentru soprano.
6. Coru si duetu intre tenoru si basu de Balfe.
7. „Umbr'a lui Mircea la Cozia” de Alecsandrescu, declamatiune.
8. Cantecu pentru piano de Henri Litolf (Spinnlied).
9. „Viat'a tigan6sca” de Schumann, coru de dame si barbati.
10. „Sioldanu vit6zulu”, canteculu comicu de Alessandri.

Ar' fi de doitu, ma ni se cere neapertu de pretinsiunea seclului si a impregiurariulu, in cari traimu, ca nu numai aici, ci in tote orasiile, ma si prin tote satele se se infintieze asemenea conveniri colegiali, pe base de statute, in cari intieleginti'a se imultiasca talentele sale, impartasindu din cunosciintiele si cultur'a loru si poporulu, desvoltandu'i anim'a si mintea, pentruc'a se devina primit6ria de totu ce e frumosu si generosu, ce e viatia si inviare in spiritu; ca-ce numai atunci, candu spiritulu domnesce preste materia, numai atunci se p6te a-stepta o stare mai ferocita si in sfer'a materiale si cea sociale-politica. — D6ca nu mai multu, celu pucinu nesce discursuri despre obiecte economice, agronomice, comunale, pentru intreprinderi, pentru redicarea pedeceloru si introducerea imbunatatiriloru cerute, ca cu puteri unite multe se potu face, si schimbarea, comunicarea ideeloru e funtas'a intieleptiunei practice si a prudintii. —

— „Faimela lui „Kr. Ztg.” despre una tractare scandal6sa a carulu de posta c. r. austriacu din partea dorobantiloru si politicianiloru in Ploiesci pe la 11 6re n6pte, tirainduse ca se'si arate scrisorile si grupurile ce le transporta dela Bucuresci la Brasiovu, este o descriere scandal6sa plina de spiritu agitatoriu si tendentiosu; pentruc'a 6menii fosti de facia ne spunu, ca nu'i sa intemplatu alta decatu, ca f6i provocatu oficialmint'e carulu austriacu, ca se arate ce duce la Brasiovu, fiindu de alta data 'lu aflase cu oc'au'a mica, ca facuse escese cu ascundere de scrisori etc. —

## Cuventura dep. Dr. Iosifu Hodosiu

sied. camerei pestane din 26 Nov.

(Capetu din Nr. tr.)

Se dice, si o diceti si dv6stra, ca legea nu face deosebire intre cetatianu si cetatianu, si ca si legile timpiloru trecuti usulu drepturiloru politice nu l'a conditionatu dela calitatea de un'a seu de alta nationalitate, ci, dupa conceptulu timpiloru de atunci, numai si singuru dela diplome nobilitari.

Eu potu se ve concedu ac6st'a, inse concedeti'mi si dv6stra, ca facia cu ac6sta asertiune se ve spunu, ca proiectulu de lege alu comisiunei centrale este ac6l'a, care face deosebire intre cetatianu si cetatianu; pentru ca pe cetatiani, cari nu suntu de limba maghiara, ii silesce a inveti'a ac6st'a limba, altmintre nu potu fi oapaci de drepturi politice, altmintre nu potu fi deregatori in statu. Asia dar' in loculu diplomei nobilitari din timpii trecuti, acum se creeza alta diploma, diplom'a limbei maghiare.

Dlu ministru de culte a disu, ca d6ca amu arond'a districtele dupa nationalitati, si s'a decret'a acolo o singura limba domnit6ria, atunci individii celorlalte nationalitati, cari p6te ar' fi acolo, s'ar afl'a vatemati; si o astfelu de arondare ar' fi unu privilegiu, 6r' acum au trecut timpulii privilegieloru. Pr6 bine, au trecut timpulii privilegieloru, dar' atunci, pentru ce creati privilegiu pentru limb'a si natiunea maghiara? si candu dv6stra veniti a decret'a ac6sta limba si natiune de singura domnit6ria in ti6ra, atunci celorlalte natiuni se nu se simta vatemate? si candu impuneti individiloru limb'a maghiara, pentru ca altmintre nu potu servi nici patriei nici statulu, atunci vine dlu ministru de culte si dice, ca nu vre privilegiu pentru comitate? Privilegiulu este privilegiu ori unde — stergeti dar' si nu creati privilegiuri. — Nu restringeti liber'a intrebuintiare a limbeloru; nu creati lege, care face deosebire intre cetatianu si cetatianu; ca orice astfelu de lege vatema libertatea si

egalitatea individuale; si astfel de lege vre a fi proiectul comisiei centrale.

Dar' vateama acestu proiectu de lege si libertatea si egalitatea nationale; pentru ca crezta o natiune oficiala seu politica seu nu sciu oam o mai numiti pe natiunea maghiara, era celelalte nu le iã nici in o considerare cá si candu ele nici dupa istoria, nici dupa lege, nici dupa dreptu, nici dupa fapta, n'ar mai eciste; macaru ecistintia loru nici dintr'unu punctu de vedere ce amu diu aci nu se póte trage la indoie. Deputatul A Dobrzansky v'a aratatu eri pana la evidintia legile si istoria ecistintiei nationiloru din acesta tierra; era in fapta, cautati impregiurulu dvostra si le veti vedé.

Dloru, Ungaria in respectu de limba si nationalitate nici odata n'a fostu statu specificu maghiaru. Inusi St. Stefanu, primul rege alu Ungariei, a recunoscutu, ca in statulu domnitu de elu suntu mai multe natiuni, precum ele suntu si astadi. Elu insusi a diu cá o natiune se nu domnesca asupra celeilalte. Ne graecus super latinum, nec latinus super graecum dominet. Prin urmare, si dupa esternele legi ale dreptului naturei nu póte fi in dreptu nici o natiune a impune limb'a sa la alta natiune; ca-ci abstraendu dela altele, orice fortia nasce retoriciune, si eu asia oredu, ca nici unii n'avemu lipsa de acesta.

Vatema mai incolo acestu proiectu de lege si libertatea si egalitatea besericesca; pentru ca ordina cá autoritatile besericesci cu guvernulu se corespunda in asia numita limba oficiala seu limba de statu, care diceti, ca este cea maghiara; si mai multu, cá autoritatile besericesci intre sine se corespunda seu in limb'a oficiala, seu in limb'a acelor'a catra cari se adresza — adica in urm'a urmeloru cea maghiara; ordina apoi cá procesele verbali se se substerna la guvernulu in traducere maghiara. — Déca, domniloru, este beserica libera in statulu liberu, atunci nu este iertatu a crea legi, cari vatema dreptulu autonomiu alu besericeci fia chiaru si numai in respectulu usului limbei nationali.

Chiaru asia vatema acelu proiectu de lege si libertatea si egalitatea asociatiuniloru, ordinaundu pentru aceste totu aceea ce ordina pentru autoritatile besericesci.

Dupa cele ce amu diu pana acum, eu cutezu a afirmá domniloru, ca pe catu timpu proiectulu de lege alu comisiei restringe liberulu usu alu limbelor, pe catu timpu acel'a nu considera si nu respecta libertatea si egalitatea nici individuale nici nationale nici besericesca, ba nici libertatea si egalitatea asociatiuniloru, pe atatu timpu acel'a nu póte se aiba putere de vietia de o parte, de alta parte in catu acela s'ar impune natiuniloru, aceste 'lu voru considerá de o lovitura fatale, care cá nedrepta si nemorale odata totusi va trebui se incete.

Presiedintele chiama pe vorbitorulu la ordine, si i dice se nu intrebuintieze expresiuni vatematice pentru camera.

I. Hodosiu. N'am vatematu pe nimene. Expresioni vatematice n'am intrebuintiatu; obiamarea la ordine aci nu póte avé locu (strigari: se continue, se audimu)

Dloru, me grabesou a fini. Voiu se facu o paralela intre proiectulu de lege alu comisiei centrale si intre celu alu deputatiloru romani si serbi.

Acesta e proiectulu de lege alu libertatei, fratietatei si egalitatei in cestiunea limbei si nationalitatei, cel'a este impunerea fortista a limbei si nationalitatei maghiare asupra celorlalte natiuni din tierra. Acesta recunósce natiuni egale intre marginile teritoriale si unitatea politica a statului, cela nu recunósce in acesta alta natiune si alta limba decatu maghiara si era maghiara. Acesta recunósce individu liberu si beserica libera in statu liberu, cela nega individulu si besericeci celu mai naturalu si mai neprescriptivu dreptu alu limbei. Acesta chiama la unire pe tote natiunile tierei, cela respinge dela natiunea maghiara pe tote celelalte natiuni. Cel'a purcede din prejudeciu, — ca nu este alta decatu prejudeciu aceea, ca déca limb'a maghiara nu va fi singura oficiala, si déca se voru recunósce prin lege mai multe natiuni in tierra, atunci rumperea tierei este neinoungiurabile, — in contra carui, chiaru fiinduca este prejudeciu, in vanu te vei luptá cu argumente, dar' a carui inutilitate o amu aratatu mai susu; era acesta, proiectulu de lege alu deputatiloru romani si serbi, purcede din principiu, din principulu de libertate si egalitate nationale recunoscutu de tota Europa, care cu sofiama da,

dar' cu argumente valide nici odata nu se póte combate; elu va reformá lumea, elu are se ne reforme si pe noi.

Pucine mai amu de diu, ou tote, ca in asta cestiune s'ar poté vorbi forte multe. Cu deosebire vreu se mai insemna aceea, ca dupa proiectulu de lege alu comisiei centrale, dvostra vreti se creati poporul, comunitatile pentru deregatori, era nu acestia pentru poporu. Prin acelu proiectu de lege siliti pe bietulu satenu se invetie si se scie patru limbe (unde e aceea?). Cautati § 14 inoa si mai multu; dupa acelu proiectu chiaru si creditulu publicu 'lu conditionati dela limb'a maghiara, cá si candu documentele scrise in alta limba n'ar avé nici o valóre nici unu creditu (unde e aceea?) Cautati §§:i 18 si 20.

Asia credu domniloru ca in cele ce amu diu pana acum, amu responsu in oitava dlui ministru de culte. (Ba n'ai responsu!) Mi pare reu, ca nu mai ascultatu, candu amu vorbitu despre privilegiulu limbei maghiare facia cu privilegiulu dlui ministru celu afirma pentru comitate, si amu diu, ca intre privilegiu si privilegiu nu este deosebire.

Dar' domniloru, dvostra ne acusat cu gravitare in afara, cu rumpere (se audimu!), cu rumpere, de catra cine? de catra cas'a domnitória? Asia credu domniloru, ca acesta acusa ori cui s'ar poté face mai curendu, decatu romaniloru (cui dar'?). Cetiti istoria si nu mergeti chiaru asia departe in ea si veti vedé (tacere profunda). Cu rumpere de catra maghiari? Candu a incercatu vreodata romanulu a se rumpe de catra unguru? Aratati mi unu singuru datu in istoria, si mi voi plecá capulu meu; pana atunci nici din gluma nu ve credu. Din contra dloru, romanulu totdeun'a a cercatu o legatura mai strinsa cu unguru, dar' acesta totdeun'a l'a respinsu (sgomotu, miscare). Vedeti actele dietali in Transilvania; studiatu istoria. Gravitare in afara? In catra? Nu — nu noi vomu fi cari se paresimu vreodata dulcea nostra patria.

Dlu Bartal finindu si alalta-eri cuventarea a diu ca: aici trebuie se traimu, aici trebuie se murimu! — Asia este. — Dar' candu voimu a traí impreuna, se nu creamu domniloru legi cari nu ne asigura, ci ne amenintia vietia, celu pucinu seu mai bine celu multa vietia nationala, se nu creamu legi, despre cari dvostra poteti dice cu sant'a scriptura, ca: „legi aveti si dupa legile vostre cauta se perimu.“ Numei atunci candu nu voru fi astfelu de legi, atunci vomu traí, atunci vomu murí impreuna.

Pentru aceea dloru, eu ve rogu, eu rogu preamilitu pe onorabil'a camera cá se nu voteze proiectulu de lege alu comisiei centrale; dar' nu votati intru tote nici proiectulu nostru (s'audimu!); oi déca acum in trei ani de dile nu s'au potutu lamurí ideele, déca in trei ani s'au facutu atate proiecte de lege in catu stau acele cu valm'a, atunci se o spunemu, ca inca nu ne-amu luminatu destulu despre cestiune, si se o lasamu mai bine pe alte timpuri de catu se o deslegati asia precum vreti a o deslegá. Déca inse totusi vreti se faceti lege, atunci primiti, de basa la desbaterea speciala proiectulu minoritatii (miscare, sgomotu), adica proiectulu deputatiloru romani si serbi (sgomotu), dá! diu se'lu primiti, ca-ci si dvostra diceti se'lu primimu celu alu comisiei centrale, si noue se nu ne fia iertatu a dice, se primiti alu nostru? si faceti in acesta tote amendamentele posibile, se primiti inse si modificarile ce le dise deputatul Dobrzansky in siedintia de eri.

Incheiu si diu: ca de basa la desbaterea speciala primescu proiectulu de lege alu deputatiloru romani si serbi; era proiectulu comisiei centrale nici in generalu nu'lu primescu (aprobari in stang'a extrema). Amu diu.

UNGARIA. Dela dieta. Siedintia din 1-a Dec. despre UNIUNE. (Urmare si capetu.)

Wlad: (Strigari: abdi de cuventu!) Nu abdicu! — Eu pretiuescu pre deplinu causele produse de dnula ministru de interne. Semtu insemnatatea momentelor, sciu, ca timpulu e scurtu, si trebuie numai se'mi exprimu parerea de reu, ca nu potu abdice de cuventu, si póte nu me voiu pronuncia asia de scurtu, precum se cuvine si precum asi dorí. Totusi oredu a fi convinsi ou totii, ca cele ce s'au diu, se diu, seu se voru dice la obiectu din partea unuia seu altuia dintre deputati, mai bine se se dica aici, decatu intr'alta locu. (Asia e!). Si

in asta privintia ori catu de scumpu se fia timpulu, nu se va perde cu lucruri nefolositorie. (Asia e! s'audimu!) Sum constrinsu a vorbi, cu atatu mai vertosu, pentruca pusetiunea mea in acestu obiectu e pré deosebita.

Proiectulu de resolutiune presentatu prin condeputatul Manelaru 'lu am subscriu si eu cu 19 alti deputati, dar' motivele cuprinse intr'acel'a nu suntu ale mele, pentru ca eu plecu ou totulu din altu punctu de vedere, si numai partea a doua a proiectulu de resolutiune o acceptu cá a mea.

Punctulu meu de maneoare e legalitatea. Eu acceptu art. VIII din Posioniu dela 1848, acceptu I art. alu dietei din 1848 cá legi, a caroru valóre nu póte fi obiectu de disputa. De si I articlu transilvanu in sensulu legiloru transilvane, judecandu'lu din punctulu de vedere alu dreptulu publicu transilvanu, nu corespunde pre deplinu tuturoru recerintieloru legale, totusi s'a activatu faptice la 1848 prin aceea, ca in sensulu si conformu concludului acelu articlu, tote cerourile alegatorie din Transilvania au alesu deputati la diet'a Ungariei conchiamata in Pest'a pre 2 Iuliu 1848; la alegerile acestea au participatu cei indreptatiti atatu din partea maghiariloru si secuiloru, catu din partea sasiloru, precum si din partea romaniloru, si in urmarea aceea s'au presentatu in diet'a numita mai multi deputati romani si sasi, si au luat parte la dens'a pana la indreptarea loru in lun'a lui Septembrie alu aceluasi anu (intrerumperi: asia e! Aprobare). Dar' pentru ca primescu acesti articli nu urméza aceea, ce voiesce a deduce partea cea mai mare dintre dvostra, ca adica atunci trebuie se primescu si proiectulu de lege presentatu de ministru de interne. Articlii din 1848 si dietelor dela Posioniu si Clusiu au enunciatu uniunea, si acesta nu se mai póte pune la intrebare. Articlii de lege din Posioniu si Clusiu inse n'au regulatu modalitatea ecsecutarii si realizarii uniunii; vi voiu cetí paragrafulu respectivu de lege (intrerumperi: 'lu scimu!), de si 'lu sciti, eu totusi vi'lu voiu cetí, pentruca voiu descoperí intr'ensulu una insusitate, asupra carei nu s'a estinsu atentia nostra, seu celu pucinu nu s'a amintitu pana acum.

Paragrafulu 4 din articlulu de lege alu dietei din Posioniu din 1848 suna in urmatoriulu modu: „Ministerulu respunditoriu e obligatu, cá folosindu tote midilócele legale se se puna in contielegere cu comisiunea denumita spre acestu scopu de diet'a transilvana trecuta, asemenea si cu diet'a, care va trebui se se conchiamu catu de curendu in Transilvania in totu casulu inse se faca pasii necesari pentru ecsecutarea perfecta a uniunii si in asta privintia se subterna dietei viitorie unu proiectu detaiatu de lege etc.“

Dvostra dloru sciti, ca diet'a din Posioniu si-a adusu conclusele sale pre la finea lui Martiu si pre la iuceputulu lui Aprile 1848, totusi asia veti scí, ca diet'a transilvana a ténutu consultarile si a adusu legile sale in lun'a lui Iuliu 1848. Prin urmare ordinationea acestei legi nu se póte aplicá la comisiunea regnicolaria, de care vorbesce § lu 2, art. I alu dietei din Clusiu, ci se referesce la comisiunea, ce au fostu emisu diet'a transilvana din 1847 in causa uniunii, spre a conferí cu comisiunea regnicolaria emisá de diet'a Ungariei. Articlulu de lege din Clusiu inse n'a indrumatu aceea comisiune, spre a conferí cu ministerulu Ungariei, care era chiamata si indreptatita la acesta in sensulu ordinationei apriate a art 7 din diet'a de Posioniu dela 1848, oi in sensulu §-ului 2 art. I alu dietei din Clusiu dela 1848 a alesu una noua deputatiune regnicolaria sub presiedintia contelui Iosifu Teleki, si casulu candu acesta aru fi impedecatu, sub presiedintia br. Franciscu Kemény, care era presiedintele dietei. Asia dara ordinationea apriata a legei nu s'a observatu.

Dar' cá se nu póta dice cineva despre mine, ca de si credu a fi intepretatu bine legea, sum rabuliatu si me servescu ou apucature advocatiale, dechiaru, ca pondulu principalu, pre care 'mi voiu basá ratiunamintele mele, nu 'lu punu pre aceea, ca nu s'a observatu dispuzetiunea legei. Eu am voiutu numai a aratá, ca nu s'a satisfacutu ordinationei apriate a legei. Apoi se nu luamu lucrulu asia, precum aru fi trebuitu se se intemple conformu legei, oi asia precum s'a intemplatu. — Diet'a din Clusiu de la 1848 a alesu in sensulu §-ului 2, art. I una comisiune; alesu ore in acesta comisiune nu,

mai pre membrii comisiei dela 1847, séu ba, nu știu; se pôte ca s'au alesu toamai aceia, dar' despre acést'a legea nu amintesc nimicu; eu presupun dară, ca a alesu totu membri noi, ceea ce altcum e lucru secundariu. — Cari aru fi fostu agendele comisiei? Dupa parerea mea acelea, ce a cercosoris §-ulu 2, art. I alu dietei din Clusiu dela 1848, statu de chiaru si anumitu, cu urmatóriele ovinte: „A conlucrá la intrunirea intereselor Transilvaniei cu ale Ungariei, si a pregatí materia pentru proiectele de legi, cari va avé ministeriulu a le substerne dietei viitórie comune.“

Implinit' si a óre comisiei mandatulu séu ori ba, nu știu; deputatulu Iosifu Hosszu afirmă, ca 'lu a implinitu, eu inse, dloru, care au fostu deputatu in diet'a din Pest'a dela 1848, nu'mi aducu aminte, cá comisiei aceea se'si fia prezentatu elaboratulu seu, cu statu mai pucinu, ca ministeriulu se fia prezentatu proiectu de lege in asta privintia.

Standu lucrulu astfelu, ce aru fi fostu de facutu?

Déca numit'a comisiei nu si-a implinitu detorint'a, ministeriulu aru fi trebuitu se o provóce la acést'a. Acum inse nu se mai póta, pentru ca mai mare parte au moritu.

Una nóua comisiei nu se pôte alege, pentru ca, precum predindeti dvóstra si precum dispune legea, diet'a din Clusiu dela 1848 a fostu ultim'a dieta in Transilvani'a. Ei bine, dloru, acceptu punctulu de vedere alu dvóstra, dar' apoi legile din 1848 nu dispunu óre si in privint'a Croatiei, care pana la 1848 a fostu in legatura cu multa mai strinsa cu Ungari'a de catu Transilvani'a, care avea guvernulu seu si diet'a sa propria? Legatur'a Croatiei cu Ungari'a a incetatu in urmarea evenimentelor din 1848, precum au incetatu si referintiele de pna atunci ale Transilvaniei cu Ungari'a. Si ce s'a intemplat cu Croatia? Legelatiunea din 1861 a szeptatu una procedura demna de tóta laud'a, si pre care o stimezu in modu eminentu, oferindu Croatiei una carta alba, si asia apoi s'a facutu impacat' nea. De s'aru fi fortiatu acést'a impacatiune, de siguru, ca nu s'aru fi realizatu. Fiinduca dvóstra ati ascultat' pre croati, impacatiunea s'a facutu, si asia deputatii croati au venit' bucurosi la noi, si diet'a i a salutatu si primitu cu bucuria.

Asia dară motivulu meu principalu in privint'a regularei cestiunei transilvane de uniune e, ca principiulu conducatoriu se nu fia intru atatu legea, catu mai multu ecuitatea observata facia cu Croatia. Ecuitatea facia cu una tíera, care in decursu de 300 ani a avutu viétia autonóma de statu, o recere mai vertosu grea'a constelatiune politica de astadi a Europei.

Dloru, vi veti aduce aminte, ca in 19 Februaru 1866 v'amu spusu, ca eu sum unulu dintre cei pucini romani intieleginti, cari partinescu uniunea; dvóstra ati risu atunci de mine, ceea ce n'am meritatu. Cu tóte acestea eu sum si am fostu amiculu uniunei. Pentru ce? Pentru ca sum de parerea, ca uniunea e nu numai in interesulu maghiarulu, ci si in alu romanulu. Cate si catu de vitale interese i léga pre acestia la olalta! Si apoi romanii din Ungari'a si cei din Transilvani'a nu sunt' ei óre in legatura strinsa unii cu altii in privint'a besericésca, si adica atatu cei gr. catolici catu si cei gr. orientali, candu cei d'anteiu se tienu de metropoli'a din Alb'a Italia, cesti din urma de metropoli'a din Sibiu? Afara de acestea mai sunt' si alte interese si consideratiuni, cari nu voiu a le insirá, pentru cá cuventarea mea se nu devina pré lunga. Dar', dloru, insusi poporulu romanu nu s'a declarat' nici una data, ca nu voiesce uniunea, ci chiaru adunarea poporulu romanu in Blasiu la 15 Maiu 1848, s'a declarat', ca in principiu nu e contraria uniunei si legaturai mai strinse cu Ungari'a, ci a doritu numai, cá poporulu romanu din Transilvani'a, recepduse cá a patr'a natiune a tíerei, cá atare se faca parte la conlucrusu despre uniune, pentru cá se nu póta dice, ca s'a de cisu „de nobis sine nobis“. Toomai pentru acést'a diet'a din Clusiu, la care a petitiunatu congresulu din Blasiu prin una deputatiune de 100 membri, — dupa modest'a mea parere nui destulu de rationalu, candu n'a implinitu punctulu principalu alu petitiunei, ca ci altcum s'aru fi crutiatu sangele de omu. Facut'a óre bine séu reu, nu mai e de lipsa a ecaminá, destulu ca uniunea s'a facutu. Dá, dar' restéza inca regularea definitiva a dispusetiunilor, ce emanéza din principiulu uniunei, si acést'a regulare

artioliu dietei din Ungari'a si Transilvani'a, cari tractéza despre uniune, n'au efectuitu-o.

Fiti condusi, dloru, in asta cestiune si cu privintia la Transilvani'a de aceea ecuitate si generositate, ce ati documentat' o facia cu Croatia, si poteti fi siguri, ca uniunea va fi salutară si durabilă pentru amendóne tíerile. Se pôte, ca intr'una dieta de nou conchiamata cei interesati, si anume romanii si sasii, voru pretinde mai multu, decatu contine proiectulu de facia, dar' se pôte se céra si mai pucinu. In amendóne casurile inse rezultatulu aru fi unu avantaju nepretiuitu, va se dica, atunci nu s'aru poté plange nime, ca n'a fostu ascultat', precum a doritu. Jadedati numai, dloru, catu de mare e diferint'a între octroare si între una lege statorita cu invoirea ambelor parti.

Eu, dloru, am studiatu istoria universală, am studiatu viétia staturilor europene si dezvoltarea constitutiunilor lor, si am aflatu, ca modalitatea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a e fórté analóga uniunei Irlandiei cu Angli'a. Apoi, dloru, déca una tíerisóra atatu de mica cá Irlandi'a a caueatu potintei Anglie atate neplaceri, atunci Transilvani'a, redusa la starea Irlandiei, pôte causá unei tíere mai micoe, precum e Ungari'a, neplaceri cu multa mai mari.

Eu 'mi iubescu patri'a cu ardóre, si pentru aceea asi voi a o scuti de atari neplaceri si pericle, si pentru aceea 'mi redicu vocea, ca-ci credeti'mi, dloru, pentru mine aru fi cu multa mai usioru, ba si mai placutu a tacé (intrerumperi: se pôte!); nu numai se pôte, dar' in facta asia e, ca-ci midilocitoriulu nu'si pré castigat' multimare nici din una nici din alta parte, dar' in momente atatu de importanti, candu se compune atare lege, nu potu tacé, pentru ca eu nu dorescu, ca patri'a mea se aiba una Irlandia.

Póte 'mi va replicá cineva, ca de óra ce diet'a din 1848 a esmisu una comisiei pentru regularea uniunei, conchiamarea unei diete nóue nu e de lipsa, pentru ca aceea si asia n'aru fi legala. La acést'a respundu, ca conchiamarea unei diete nóue o pretinde oportunitatea, utilitatea si ecuitatea.

Apoi nu trebuie se perdemu din vedere, ca dela 1848 încóce Transilvani'a a avutu dóne diete, adica in Sibiu la 1863, si in Clusiu la 1865, si nu vedu caus'a, pentru ce se nu se conchiamu si a trei'a dieta prin regele incoronatu, déca e cu scopu si de doritu, si se pôte midilocí linistiea tuturor. Dvóstra diceti, ca diet'a din Sibiu n'a fostu legala. E dreptu, de alta parte inse nu se pôte negá, ca aceea a fostu conchiamata pre bas'a unei legi de alegere, de si octroate, si a coresponsu cerintielor maioritatii poporatiunei, ale romanilor, pre candu diet'a din Clusiu a fostu conchiamata pre bas'a unei legi de alegere nelibérale, si n'a coresponsu cerintielor maioritatii, precum nici n'a fostu de lipsa, ca-ci din punctulu de vedere alu legalitaii stricte nici acést'a n'a fostu mai legala, decatu cea din Sibiu dela 1863, si totusi au intratu in ea deputatii maghiari si secui, ér' in diet'a din Sibiu nu s'au prezentatu si n'au luat' parte la dens'a din cauza, ca dupa parerea loru acea diet'a erá nelegala.

Atat'a inse sta si remane dreptu, ca acei factori, cari au conchiamatu diet'a din 1863, au procesu cu multa mai ecuitabilu de catu cei ce au conchiamatu diet'a din 1865, pentru ca cei din 1863 nu numai au conchiamatu diet'a pre basa mai liberala, ci au si cruciatu slabitiunile unei clase numeróse de poporu, si au staruit' a indestul' pretensiunile lor, cu tóte ca i au explotatu in avantajulu si folosulu propriu. De aru fi datu provedint'a, cá acei barbati, cari in anulu 1865 sta in fruntea guvernulu si a caroru amóre de patria o stimezu sinceru, — se fia lucratu, cá in locu se conchiamu diet'a din Clusiu dela 1865, pre care deputatii maghiari si secuieni nu o recunosceau cá legala, sasii si romanii nu o dorian, ér' cercosariu nu o justificau, se induplece pre deputatii maghiari si secuieni alesi pentru diet'a din 1864 dela Sibiu, se se duca acolo si se incépa consultările despre dispusetiunile pentru modalitatea realizarii uniunei, si se fia facutu conlucrusu, pentru ca in casulu acést'a uniunea s'aru fi decisu si urmarile ei s'aru fi complanatu cu invoirea generala! Firescu, ca proverbialu dice: dupa ploia nu trebuie capeneagu, dar' dice si aceea, se invetiamu din treoutu.

Celoru carii facu din capu audiendu, ca legea de uniune in diet'a din Sibiu s'aru fi votatu fara tóta indoie'l'a, li respundu; se nu uite,

ca elementele acestei diete si asia divergéza multu unele de altele (renuncia de cuventu!) — nu renuncia, — si interesele nóstre au fostu, si intr'una dieta nóua aru fi fórté inalcóite, si jalusi'a reciproca între densele s'aru fi viritu si si s'aru viri înainte, in oatu barbatiloru isteti si cu inim'a buna, precum sunt' barbatiu guvernulu actualu, li aru succede fara indoie'l'a, ale intrebuintiá in folosulu patriei si a deslegá acést'a fatala cestiune pre salutea patriei comune.

In urmarea acést'a primescu partea a dóua a proiectulu de resolutiune, respective proiectulu prezentatu prin deputatulu Macelariu; guvernulu se se impoterésca, cá in sensulu articulu V alu dietei de Posioniu din 1848 se conchiamu in Transilvani'a una dieta nóua, in acea dieta se escopere deslegarea cestiuniloru, respective a detaiurilor proveninti din cestiunea uniunei, si stabilirea respectiva se o substérna dietei viitórie comune spre inarticulare.

Lad. Berzenczey ar' fi doritu, cá acestu obiectu se se fia pertractatu mai de timpuriu. Observa, ca viétia natiunei romane ce incepu cu incorporarea Transilvaniei castra Ungari'a.

Vicentiu Babesiu dice, ca proiectulu de resolutiune nu ataca uniunea si legalitatea ei, ci maneca numai din punctulu de vedere alu primei adrese, adica óa se nu se puna atat'a pretiu pre literele mórté, cari vatema cele mai sante interese ale popóloru (sgomotu mare).

Gregoriu Székely recede.

Emilu Trauschensfels dechiară, ca alegatorii sei au primitu cu bucuria uniunea.

Puscariu ar' fi doritu, cá uniunea se se fia facutu prin diet'a Transilvaniei.

Sig. Papp: (nu este de facia). Csengery spriginescu proiectulu de lege, ca-ci contopescu Transilvani'a cu Ungari'a. Transilvani'a — dice oratoriulu — are de multu aceeași anima cu a Ungariei, noi suntemu legati prin origine si sange (aprobare).

Proiectulu de lege despre uniune se primí de maioritatu prin scolare, precum si urmatóriele dóne proiecte de resolutiune ale comisiei centrale: 1) Se se provóce ministeriulu prin decisiunea camerei cá, cu privire la emendarea legi electorali, se presente dietei celei mai de aprópe unu proiectu de lege validu pentru tóta tíer'a; 2) Se se provóce ministeriulu, cá se dispuna catu mai curendu pentru punerea in valóre a articulu de lege dela Posioniu XVIII si in Transilvani'a.

Horváth, ministru alu justitiei dechiară, ca dupa organizarea tablei regesci din Transilvani'a va introduce indata si acolo institutiunea jury-ului.

La pertractarea speciale, Bohory dorescu cá cuventulu dela § 1 „natiuni“ se se schimbe in „nationalitati“.

Se spriginescu textulu originale. §-ulu 2 se primescu fara vr'o observare. La §-ulu 3, Iosifu Hosszu se dechiară, ca acestu § i a nimioitu tóte sperantiile nutrité de 20 ani.

Se primí dupa textulu originale. Asiedearea §-ii 4, 5, 6 si 7. Totu asia §-ulu 8.

Kapp face la § 9 amendamentulu: „Natiunea sasésca alege liberu pre comitele sasescu, pre langa intarirea pre inalta.“

Lud. Berzenczey renuncia la cuventu. Binder considera de fórté importante acestu amendamentu, si'lu spriginescu.

Berzenczey nu se pôte retiené de a nu vorbi. Reflectéza lui Binder, ca secuii inca aru poté cere drepturi pre bas'a legiloru vechie; asia, de eesemplu, sepii au fostu scutiti de dari si numai candu se maritá fet'a principelui au trebuitu se friga boi (risu sgomotosu si aplause).

Carolu Zeyk nu atribue ceva importantia mare dreptulu de alegere, ca-ci acél'a trece prin dóne candidatiuni. Inse de ar' fi chiaru si importantu, nu consuna cu sistemulu parlamentarulu.

Sigis. Popu nu cunósce universitate sasésca, ci numai natiune, si nu voiescu nici comite sasescu, ca-ci asia ar' pretinde si unu comite romanu.

Presidintele submite cestiunea votulu: textulu originale se primescu cu una maioritatu insemnata.

Frid. Eitel voiescu, cá aline'a a 2-a a §-ului 10 se se omite.

Iosifu Hosszu recede. Sig. Popu dorescu cá, in line'a a 3-a, in

locu de „natiunea sasésca“ se se puna „fundu regescu.“

Em. Trauschenfels spriginesce tecstulu originale. Se primește.

Șii 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 și 18 se primescu aprópe fara vr'o modificatiune.

Deci proiectulu de lege relativu la uniunea Transilvaniei se primí atatu in genere, catu si in specie; votarea definitiva se intemplá in siedinti'a urmatóri'a dupa amédi.

Reportulu comisiei pentru inarmare, prezentatu prin Mauritiu Perczel, se va tiparí si distribuí membriloru si se va pune la ordinea dilei de mane.

Ordinea dilei de mane: controlarea detoriiloru pendinti de statu si proiectulu de lege relativu la pensiunile comuni. Afara de acést'a, se afla gat'a reportulu comisiei bugetarie relativu in speșe judicioali pentru cetatile organitate, precum si reportulu relativu la inmultirea lefeloru profesoriloru de universitate.

Siedinti'a se inchiaia la 9 óre sér'a. „Fed.“

Legea pentru nationalitati si art. de lege pentru uniunea Transilvaniei cu Ungari'a e'au sancționata si publicatu in dieta in 8 Dec.

In 10 Decembre Mai. Sa regele inchise sesiunea dietei acesteia in Bud'a cu cuventu de tronu, despre activitatea ei. — Majoritatea lui Deák inca se aduná si prin Somsich aratá, ca e multumita cu rezultatele castigate, si numerá între acestea si „multumirea nationalitatiloru“; — ér', stang'a dice, ca numai natiunea are dreptulu a judeca, ce, si cum s'a facutu. —

Unu ordinu oatra armata descopere dorinti'a preanalta de a vedé ostasimea lucindu in bravuri si credintia. —

Comitele din Varadinu br. Colomanu de Bedekovich e denumitu ministru croato-slavonudalmatinu fara portofoliu langa regimulu centralu din Pest'a, br. Rausch e denumitu banu alu Croatiei. —

Catra honvedii, cari fura in audientia dise Mai. Sa: „Primescu cu bucuria acésta manifestare de omagiu si alipire a honvediloru. Sum convinsu, ca veti implini cu credintia detori'a catra tronu si patria.“ —

Legea pentru armarea generala inca s'a publicatu in ambele parti, vomu vedé o de alta data. Cei ce platira faosa de rescumperare suntu acuti de militia. —

In Félegyháza una banda de hoti furá pentle de feru dela drumulu de feru si carale sosindu dederu in laturu si caditura in sientiu. Hotii puscaru si vrura a despoia inse fura imprastiatu. Civilisatiune hotiéșea! —

### Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci. Desbaterile asupra adresei decurgu infocatu, si I. Brateanu -si dede reportulu despre cele facute pe largu si franou. —

Dechiararea min. de esterne in camera: ca de vreme ce in Ungari'a se asiedia cifr'a honvediloru la 100 mii, Romania nu póte remane in dreptu, ci trebuie se puna sub arme asemenea numeru de aparatori. Imp. Napoleonu si a datu invoirea la acésta, se primi reu in Austro-Ungari'a si „N. fr. Pr.“ dice, ca Ungari'a va pretende desarmarea Romaniei pana la cifr'a concesa de conventiune. —

„Trompet'a Carpatiloru“ publica notele agentiloru austriaci despre armarii, traduse din germana. Le republicamu cá documente istorice:

Nr. 104. D. de Wohlfart, consulu in Iasi oatra br. de Beust.

(Extractu.) „Estragu faptele urmatórie dintr'unu reportu cu dat'a din 19 Augustu, si redactatu de d. H. Szawul, drágomanu, pre care ilu tramisesemu se constata faptele relative la transportulu de arme, care s'a facutu prin Radauti.

Inca de cincispediece dile, se sciea la Radauti, ca nisce transporturi de arme erau se ajunga acolo si se fia tractate, cá marfuri de transitu.

Se vedea adesea ivinduse la Radauti, pre la acea epoca, óre cari prefecti moldo-valachi, cari asteptau venirea transportulu. Chirigii din Botosiani, Dorohoi, Falticeni, Herz'a si Mihaileni

se aflau acolo adunati spre a luá marf'a si a o transportá airea.

Joi 13 ale lunei acesteia, a ajunsu la marlure Prutului, prin Lipkani, 90 de colete tóte infasurate in paie si acoperite cu panza. Aceste colete s'au incarcatu pre unu vasu si s'au transportatu pre malulu Moldovei. Unu comisionariu le asteptá cá se le pornésca la Radauti unde le-a predatu in magazinele guvernului.

Intr'aceste magazine, partile de panza, care se rossera s'au reparatu, si coletele s'au plumbuitu cu marc'a vamei moldovene din Radauti cá marfuri de transitu, si cá unele ce contineau instrumente si parte din materialulu trebuintiosu pentru oalile ferate.

Asigurarea pentru transportu se redicá la sum'a de 40.000 taileri.

Vineri la 14, unu transportu asemenea oata se ajunga la Lipkani, pre Prutu.

Duminica in 16, cele 90 colete de arme depuse in magazinele guvernului, la Radauti, s'au incarcatu in 16, care si s'au escortatu de patru sprediece granitari; s'au transportatu sub preveghierea a doi comisari de politia imbracati in haine civili, la Focsiani, cu ordinulu espresu de a apucá pre cai ocolite si a evitá orasiele, mai alesu Romanulu si Bacaulu.

Reportulu drágomanulu urméza in termenii acesti'a:

„La Botosiani, amu primitu visit'a dlui prefectu care, dupa cum se vede, erá deja informatu despre scopulu venirei mele, si care mi a disu ceea ce urméza: — Spre ingrigirea organisarei armatei romane votata de camere, guvernulu principiaru a trebuitu se se preocupe de armarea trupelor. A obtienutu dela camere creditele necesarie spre acestu sfersitu, si a pusu in licitatie furnitur'a de 30.000 pusce. Teodoru Mehedintienu si Comp. au fostu declarati adjudecatori si au comandatu 50.000 pusce in Prusi'a. Spre a inlaturá orice aparentia de prepusu, dlui declara cá prefectu, ca aceste baloturi contineau in adeveru arme de focu, care trebuie se se transporte la Bucuresci, se se depuna in arsenalu spre a se distribui trupelor la 1-a Sept.

„Transporturile, adaugi d. prefectu, se facu pre facia si sub protectiunea unei escórtu militare; spre acestu sfersitu s'a dusa adi la prandiu batalionulu de venatori, care erá in garnisóna aol, prin ordinu ministeriale, la Radauti, si unu detașamentu de cavaleria se astépta spre alu inlocuf. Unu convoiu de 16 trasure, purtandu 90 colete, a si trecut duminéc'a trecuta, si unu altulu va ajunge duminéc'a viitória la 23.“

Amu intrebatu pre prefectu cum se facea ca transportulu unei asia catimi mari de arme de focu ce veneau din Prusi'a se se efectueze prin Rusi'a, pre candu espeditiunea prin drumulu de feru ar' fi mai rapede si ar' costá mai puoinu. Mi a respunsu candu din umeri, póte ca fabricantulu prusianu are in Rusi'a vreunu asociatu, caruia transportulu print'acésta tiéra i ar' ouveni mai bine. Amu multiamitu d. prefectu pentru visit'a amicale si pentru comunicariile sale indatoritórie.

Unu alu doilea transportu ce se compune din 130 colete si in greutate de 30.000 oc'a cata se ajunge la Lipkani, la 19 ale lunei sér'a.

Afara din coletele ce au ajunsu deja se mai astépta din Prusi'a alte 320, tóte marcate M. T. si din care o parte cata se ajunga la Radauti pana la 1-a Octobré.“ — (Va urmá.)

Mazzinistii in Itali'a si republicanii in Ispani'a au inceputu a esi la actiune, inse fara succesu. —

Per'a 9 Dec. Consiliulu ministriloru, presieditu de Sultanulu, a luat uarmatórea decisiune ce indata fú spediata la Athen'a:

Dispersarea bandelor.

Oprirea formarei altoru bande.

Indemisarea familielor oficioiloru turci omoriti la Syr'a.

Oprirea batelului „Enosis“ de a intrá in porturile Greciei.

A lasá libera intrarea familielor din Can-di'a in caminele lor.

Ingagiamentu din partea Greciei de a se mentiené in tractatele eosistinti cu Turci'a.

Ministru grecu a adresatu o nota reprezentiloru puteriloru la Athen'a, prin care spune, ca nu póte opri entusiasmulu nationalu. „R.“

PUBLICATIUNE. Societatea romana de lectura in Clusiu, si va tiené adunarea generale in 17 Dec. a. c. d. a. 4 óre, in casele parohiei gr. cat. din locu; la carea adunare suntu prin acésta invitati cu tóta stim'a, toti onor. membri. Dela comitetulu societatei romane de lectura. — Clusiu 10 Dec. 1868.

## „TRANSILVANIA“ banc'a generala de asiguratiune reciproca.

Banc'a generala de asiguratiune reciproca „Transilvani'a“ in Sibiu, aduce prin acést'a la cunoscentia publica, ca dens'a va incepe cum mai curendu asiguratiunea contra focului, adica asigurariile de cladiri si mobili.

Pentru BRASIOVU, cu cerculu de activitate pentru intrég'a parte nordu-ostica a Transilvaniei, s'a infiintiatu anume o

### Directiune de tienutu

si s'a denumitu de reprezentanti ai ei Domnulu directore alu institutulu de pensione din Brasiovu I. Ch. Miess, Domnulu controloru alu cassei de pastrare generala A. Schwarz si Domnulu comerciante C. I. Münnich.

Pana la alte dispusetiuni firm'a „DIRECTIUNEA TIENUTALA BRASIOVU“ se va subsemná prin Domnulu I. Ch. Miess cá directóru si se va contrasemná de unulu dintre ceilalti doi domni.

Asemene e directiunea tienutala de mai susu plenipotentiata a primi subscriptiuni la fondulu nostru de intemeiere pre langa subscrierea unuia dintre numiti domni.

O agentura speciala a institutulu nostru s'a concediutu Domnulu comerciante Diamandi Manole din Brasiovu, carele intocma este autorisatu de a primi si subscriptiuni la fondulu de intemeiere.

### Conditiiune de subscriptiune.

1. La subscriptiune suntu a se depune 10% ale sumei subscribe; alte douediece procente se voru platí dupa premergerea unei inscintiari preste o luna. Solvirile mai departe voru urmá la provocarea consiliulu administrativu in rate lunare de 10%.

2. La solvirea ratei anteie de 10% se da subscriberului unu biletu interimalu pe atate actiuni, cate a subsemnata.

La solvirea celoraltu 20% se estradau insusi actiunile providute cu adeverirea platii. Solvirile mai tardie se cuietéza in deosebi.

3. Déca o solvire ceruta nu se respunde, atunci decadu sumele deja platite si incéta oblegamentulu imprumutatu.

Administratur'a societatii póte atunci se emita, in loculu la atari actiuni, altele nóue.

4. Actiunile fondulu de intemeiere suna pe numele subscriberului si facia cu banc'a de asiguratiune „Transilvani'a“ ele au dreptulu de oblegatiuni cu prioritate.

Sumele, cari s'au platitu pe acele se privescu cá unu imprumutu datu societatii. Dupa acestu imprumutu se dau 6% interese si afara de aceea se scotu in totu anululu din totalulu venitulu curatu 15%, cari se impartu apoi pe actiunile fondulu de intemeiere cá dividende.

5. Pana la deplin'a activare a institutulu garantéza membrii administratiunei supreme pentru sigurantia si bun'a intrebuintiare a sumelor incurse la fondulu de intemeiere.

Dupa activarea societatii garantéza pentru implinirea tuturor oblegamintiloru primite facia cu fondulu de intemeiere, societatea intréga.

6. Replatirea fondulu de intemeiere se face prin sortire anuala de actiuni. Tragerea de sorti se face nemidilocitu dupa tienerea adunariloru generale ordinare si actiunile trase se rescumpera indata.

Cu diu'a sortirei incéta pentru actiunile trase atatu interesele, catu si dreptulu la castig.

Blanchetele de subscriptiuni, programe, dispusetiuni transitorii cum si statutele aprobate se capeta la susnumit'a directiune tienutale si agentura speciala si se impartu doritoriloru gratisu. —

Administratur'a suprema a banicei generale de asiguratiune reciproca

2—3

„TRANSILVANIA“

Cursurile la burza in 15. Dec. 1868 sta asia:

Galbini imperatesoi	—	—	5 fl. 69 cr. v.
Augsburg	—	—	118 „ 50 „